

Neeilinis rajono tarybos posėdis

Spalio 25 dieną įvyko neeilinis 17-asis rajono tarybos posėdis. Buvo išnagrinėta 13 klausimų.

Taryba patikslino rajono biudžetą. 254 737 Lt sumažinti komunalinių objektų statybai skirti asignavimai. Šios lėšos paskirtos kaimo švietimo ir kultūros įstaigų pertvarkymo programai finansuoti: 44 797 - Juodpėnų pagr. mokyklos, 44 810 Lt - Lukonių pradinės mokyklos, 72 545 Lt - Alizavos vid. mokyklos, 55 691 Lt - Laičių prad. mokyklos bei 36 894 Lt - Kupiškio etnografijos muziejaus katilinių rekonstrukcijos darbams. Įsigyti spaudiniams Kupiškio viešajai bibliotekai skirta 3 000 Lt. Salamiėsčio pagr. mokykla transporto išlaidoms padengti gavo 3 000 Lt. Alizavos vidurinei šioms išlaidoms padengti skirta 1970 Lt.

Rajono meras įgaliotas skirstyti 1996 m. netekusius paskirties biudžeto asignavimus, esant būtinybei, keisti radinę samatose patvirtintą išlaidų paskirtį.

Įvertinusi UAB "Kupiškio autobusų parkas" ekonominę būklę, rajono gyventojų pageidavimus, taryba nusprendė diferencijuoti važiavimo kainą priemiestiniams autobusais pagal atskirus maršrutus.

Nutarta nustatyti važiavimo kainą už vieną kilometrą maršrutu "Kupiškis - Lukonys" darbo dienomis - 15 centų, maršrutu "Kupiškis - Panevėžys" - 8 centus. Rajono meras įgaliotas, suderinus su ekonomikos, finansų ir biudžeto komitetu, esant būtinybei, koreguoti važiavimo priemiestiniais autobusais kainą.

Taryba nusprendė sumažinti 40

proc. žemės mokestį už šiuos metus J. Jonušiui.

Nuspręsta įgalioti uždaryjū akcinių bendrovių valdybą, suderinus su tarybos vietinio ūkio, architektūros ir aplinkos apsaugos komitetu, priimti sprendimus dėl didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės ilgalaikio turto dalies pardavimo, perdavimo, nuomos ar įkeitimo.

Taryba nusprendė įtraukti kai kuriuos objektus į privatizuojamųjų sąrašą, papildė anksčiau patvirtintas prekybos rajono turgavietėse ir prekyvietėse taisykles, nutarė į globos ir rūpybos tarybos sudėtį vietoj Petro Remeikio įrašyti rajono vaikų teisių apsaugos tarybos vyr. inspektorę Nijolę Urbonavičienę.

Taip pat nutarta iš UAB "Kupiškio ritualinės paslaugos" balanso į UAB "Kupiškio komunalininkas" balansą perduoti šarvojimo salę, automobilį - katafalką ZPN-968, kilimą ir suolus.

Rajono taryba nusprendė pritariti rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigų reorganizavimo projektui. Nors projektui ir pritarė, tačiau nebus strimgalviais puolama jo įgyvendinti.

Išrinkta komisija, kuri dar važiuos į Vilnių ir bandys išsiaiškinti būsimos Vyriausybės nuotaikas, požiūrį į sveikatos įstaigų reorganizavimą. Jei įstatyminė bazė nesikeis, bus vykdomas paruoštas projektas.

Visi posėdžio tarybos klausimai buvo apsvaistyti iki pietų.

Šis tarybos posėdis nebuvo transliuojamas per vietinį radiją.

"Atgailos" inf.

Mieli Noriūnų, Subačiaus, Šimonių, Kupiškio ir Skapiškio seniūnijų žmonės!

Nuoširdžiai dėkoju visiems, balsavusiems už Tėvynės sąjungą (Lietuvos konservatorius) spalio 20-ąją. Žengėme pirmąjį žingsnį link naujo, geresnio parlamento, link kitokios valdžios. Lapkričio 10-ąją įvyksiantis antrasis rinkimų turas - nė kiek ne menkesnės svarbos įvykis. Lietuva išrinko tik pusę parlamento, o Anykščių - Kupiškio apygardos žmonės kol kas neturi išsirinkę savo naujojo Seimo nario. Buvau ir esu rinkimų už konkrečius žmones šalininkė, manau, kad Seimo narys privalo turėti nuolatinį ryšį su rinkėjais, jausti jų nuotaikas, reaguoti į pastabas, pasiūlymus. Ir tuos, kurie palaikė mane pirmajame ture, ir tuos, kurie pasirinko kitus kandidatus arba gal ir visai ne balsavo, kviečiu ateiti lapkričio dešimtają. Balsavimas bus žymiai paprastesnis ir aiškesnis, antrajame ture dalyvaus du kandidatai iš Jums gerai pažįstamų politinių partijų - Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir LDDP. Jūs pasirinksite vieną.

Esu įsitikinusi, kad kupiškėnai nepasimes dėl po pirmojo rinkimų turo kilusios gąsdinimų ir klaidinimų bangos. Tėvynės sąjungoje vyrauja susikaupimas, esame pasiruošę rimtam ir nelengvam darbui.

Jūs
Rasa RASTAUSKIENĖ

REPLIKA

Darbininkų teisės - tai, kas naudinga ir patogiu

Apie spalio 24 d. Kupiškyje, prie savivaldybės, rengiamą Darbininkų sąjungos piketą rašė spauda, kalbėjo radijas, vis pabrėžiant, kokie tironai valdo Kupiškį, nesiskaito visai su liaudimi, už grašius verčia dirbti dorus darbininkus.

Ir šit nelemtas sutapimas - penktadienio, spalio 25 d. ryte, tikrindami maršrutus "Kupiškis - Antašava" ir "Kupiškis - Laičiai", kontrolieriai nustatė: pastauroju maršrutu važiuojo vairuotojas Alfredas Vilimas, grįždamas atgal iš Laičių, vežė tris keleivius be bilietai. Vairuotojas labai triukšmingai įrodinėjo esąs nekaltas, nieko nežinąs... A. Vilimas - Darbininkų sąjungos narys, ketvirtadienio piketo dalyvis, aktyvus teisybės ieškotojas.

Ernestas BINGELIS

VĒLINĖS. MINTYS IŠ LIŪDESIO - Į MEILĘ IR TIKĖJIMĄ

MĄSTYMAS

*Vėl žibės kapuose žvakės mėnesienoje,
Atiduos jos skolą mirusiems - už mus, gyvus,
Čia kiekvieno prieglauda ir uostas,
Čia visų gyvenimai į vieną susijungs.*

*Gal ir man kažkas, kažkur ir kažkada sukals
šešių lentų namelį,
Gal ir man graudingą "Requiem" giedos,
Palydės į smėlio - pušimis apaugusį kalnelį -
"Sveika, Karaliene" pabaigoj.*

*Kažkas buvo prieš mus - išnyko.
Bus po mūsų - vėl istorija išbrauks.
Lieka kas? - akimirkos, geriems darbams
neišnaudotos.
Laikas - budelis - niekuomet nepalauks.*

Liturginių metų šventės nėra vien išganymo įvykių ar asmenybių prisiminimas. Jos kartu kviečia pamaldiems apmąstymams. Visų šventųjų šventėje galime savęs klausiti, ar esame verti dangiškojo globėjo, kurį gavome krikšto metu? Ar bent stengiamės Dievui tarnauti, būdami sąmoningi tikėjimo liudytojai? O kokios mintys Vėlinių laiku, kuris tęsis savaitę?

Žmogus supranta, kad mirties neįmanoma atitolinti apgaule, bet vis vien bando gyventi taip, kad savo gyvenimu kiek galima ilgiau ją pergudrautų. Tai nerimastingas ir beviltiškas mėginimas įtvirtinti gyvenimo begalybę. Esame liudininkai akivaizdaus fakto - žmogus sunyksta fiziškai, atidavęs, ką turėjo, artimiesiems. Išsemtas jis atiduoda paskutiniu veiksmu patį gyvenimą. Tai gyvenimo pabaiga, o ne galas, tai aukščiausioji dovana - būtybės atsidavimas į ją sutvėrusio Dievo rankas. Žmogaus asmeninė mirtis susijungia su Kristaus Kryžiaus paslaptimi (šios mintys - priimančioms tikėjimo tiesas). Kristaus mirtis - tai ne išpirkos sumokėjimas žmogui, leidžiantis priartėti prie

dangaus vartų. Nuodėmingo žmogaus mirtį Kristaus mirtis perkeitė į pergalingą ir išlaisvinančią. Kristaus paklusnumas žmogaus mirtį paverčia aukščiausiu tikėjimo ir meilės aktu, kuris perkelia žmogų į amžinąjį gyvenimą su Prisikėlusiu Kristumi.

Krikščioniškoje teologijoje mirtis Kristuje nėra vien išorinių formų, bet daugiau vidinės malonės dalykas. Ši malonė gali būti ir yra suteikiama kiekvienam žmogui, krikščioniui ir nekrikščioniui, kurio mirtis yra paskutinė laisva aukščiausioji dovana. Mirtyje gyvenimas laisvai ir visiškai save atiduoda, įžengdamas į begalinį meilės aktą. Gyvenimas gali tapti realus,

kai priima tikrovės dovaną Dievo meilėje. Trejybės gyvenime, nepaliaujamoje Asmenų vienybėje. Tuomet per mirtį gyvenimas pasiekia savo tikrąjį išsipildymą. Mirtis atveda gyvenimą į jo tikslą. Tačiau tikslas nėra mirtis - tikslas yra tobulas gyvenimas. Mūsų apsilankymas mirusiųjų mieste per Vėlinių oktavą - tai pagalba anksčiau už mus išėjusiems į amžinybę. Tik neapsiribokim vien kapų tvarkymu, gėlių atnešimu, žvakutės uždegimu. Efektyviausia pagalba yra kitokia, jos pradžioje - Kryžiaus ženklas.

Kun. Virgilijus LIUIMA
Aušros JONUŠYTĖS nuotr.

Trumpai drūtai

Pirmadienį, spalio 21 d., vyksime savivaldybės skyrių vedėjų pasitarime kalbėta apie vietinės televizijos funkcionavimo pagal jungtinės veiklos sutartį sąlygas. Pirmąsias šios televizijos laidas rajono gyventojai turėtų pamatyti artimiausiu metu. Jas žadama transliuoti du kartus per mėnesį. Tai bus įvairūs reportažai iš renginių, televizijos forumai. Savivaldybė televizijai parengs rajono žinias. Meras V. Mockus pageidavo, kad skyrių vedėjai pateiktų siūlymus dėl informacijos pateikimo.

Vietinės televizijos laidas režisuos Vilija Morkūnaitė, siužetus filmuos P. Vireliūnas.

Meras informavo, kad rajone atsiranda pirmieji narkomanijos plitimo požymiai. Dėl to reikėtų paraginti kultūros ir švietimo darbuotojus daugiau skirti dėmesio šiai problemai.

Taip pat informuota, kad bus atestuojami kultūros darbuotojai.

Vicemerė M. Narmontienė įpareigota sudaryti atestacijos komisiją.

***

Spalio 22 d. 50-ties metų jubiliejų atšventė "Kupiškėnų mintys". Į šventinį vakarą "Kupos" kaviniėje susirinko redakcijos kolektyvas, buvę bendradarbiai ir neataatiniai šio laikraščio korespondentai, Kupiškio spaustuvės atstovai. Jubilatus pasveikino rajono vicemerė M. Narmontienė, linkėdama kūrybinės sėkmės, pakvietė visus žurnalistus nepamiršti atsakomybės, nes spausdintas žodis visada pataiko į širdį, juo galima žmogų ir prikelti, ir "užmušti". Daug gražių palinkėjimų išsakė visi svečiai.

Vakaras pralėkė klausant prisiminimų, ragaujant redakcijos moterų pagamintas originalias mišraines - "Demokratija ir viešumas" bei "Stabtelėkim minutėlę". Visi iškilmių dalyviai apdovanoti moliainiais sukaktuvių suvenyrais.

Liudas ŠEŠTOKAS

Mes nežinom...

*Mūs gyvenimas tarsi legenda.
Tai džiaugsmų ir skausmų
šulinys.
Tiktai Vėlinės atneša gandą -
Kad išsemsim dienas ir
naktis.*

*Ir išeisim į nežinią rūsčią,
Nesugrįžtamam niekad keliu.
Greit pamirš - neminės mūs
čia,
Nors įmynėm daug pėdų
gilių...*

*Vėl žydės mėnesienoje gėlės
Ir upeliai nemigs per naktis,
O tarp jų sklando mirusių
vėlės
Ir nežinom, kokia jų lemtis...*

VAIKAI - MŪSŲ RŪPESTIS

Spalio 14 d., organizacijos "Gelbėkite vaikus" atstovė Kupiškėje Skaistė Paulauskienė pakvietė rajono pedagogus, medikus, teisininkus, žurnalistus į konferenciją "Gerbkime ir garantuokime visas teises, numatytas Vaiko teisių konvencijoje".

Šios konferencijos tikslas - paskatinti rajono visuomenę domėtis vaiko teisėmis ir jas gerbti. Nors šią Konvenciją Seimas ratifikavo jau prieš metus, tačiau realiaime gyvenime mūsų šalyje vaiko teisės dar dažnai pažeidžiamos. Sąvartyuose gyvenantys, elgetaujantys, skurstantys asocialiose šeimose, seksualiai išnaudojami, nesimokantys ir t. t. vaikai jau tampa mūsų kasdienybe, nors šios Konvencijos 27 str. ir teigia, kad "Valstybės dalyvės pripažįsta kiekvieno vaiko teisę turėti tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jo fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam ir socialiniam vystymuisi". Valstybei nepakanka prisijungti prie Konvencijos - svarbiausia įgyvendinti jos nuostatas.

Savivaldybės kultūros ir švietimo skyriaus vyresnioji specialistė Rima Balza-revičienė plačiau kalbėjo apie Konvencijos 28 str., apibrėžiantį vaiko teisę į mokslą. Spalio 1 d. duomenimis Kupiškio rajone mokyklos nelankė 15 moksleivių iki 16 m. Šeši iš jų nenori mokytis, kiti nenori ir tėvai neleidžia. Ši problema yra dvilypė. Reikėtų bausti ne tik tėvus, neleidžiančius vaikų į mokyklą, bet ir vaikai privalėtų turėti įsipareigojimų. Problematiškas ir sugrąžintų į mokyklą vaikų mokymas. Neretai jie trukdo norintiems mokytis vaikams. Kas apgins tokių vaikų teises? Antra vertus, pasak specialistės, mokslo prestižas auga. Suaugusiųjų klaseose daugėja mokinių. Dabar vienoje tokioje X klasėje mokosi 32 mokiniai. Šių klasių ugdymo rezultatai - neblogi. Yra net į aukštąją mokyklą įstojušiu mokinių.

Pasak savivaldybės vaikų teisių apsaugos tarnybos inspektorės Nijolės Urbonavičienės, girtavimas, nedarbas - didžiausios ryškės, neleidžiančios įgyvendinti Konvencijos 27 str. reikalavimų - vaiko teisės turėti normalias gyvenimo sąlygas. Pranešėja tvirtino, kad rajone paruošta vaikų globos programa, kurios pagrindinis tikslas - ieškoti globojančių šeimų ir sudaryti joms sąlygas auginti be-globius vaikus.

Nepilnamečių reikalų inspektorė Zita Jamontienė supažindino, kada gali būti vaikai traukiami baudžiamojon atsakomybėn, kokios jiems taikomos nuobaudos. Inspektorė informavo, kad kasmet Kupiškio rajone 2-3 vaikai patalpinami į spec. globos namus. Anot Zitės Jamontienės, skaudi problema - šešiolikmečių bedarbystė ir tolesnis nesimokymas. Rajone per 9 mėn. pagal užbaigtas baudžiamąsias bylas nuteista 10 vaikų, iš kurių tik 1 lankė mokyklą. Dabar 66 proc. teis-

tų vaikų, kuriems atidėtas bausmės vykdymas, nedirba ir nesimoko.

Žmonių su negalia bendrijos "Viltis" rajono skyriaus pirmininkė Virginija Vagnienė teigė, kad opiausia problema - suaugusių žmonių su psichine negalia integracija į visuomenę. Reikia rajone įsistatinti lavinamųjų grupių, darbo centro.

Pasak rajono vicemeres Mildos Narmontienės, savivaldybė stengiasi spręsti visas vaikus liečiančias problemas. Tai ir parama Paketurių vaikų globos namams, vasaros poilsio organizavimas ir pan. Tiesa, tik apgailestauti, kad lėšų stygius neleidžia daug ko įgyvendinti. Tačiau rajono valdžia visada pasiryžusi bendradarbiauti su visomis organizacijomis, besirūpinančiomis vaikais ir šeimomis.

Konferencijoje kalbėjęs prof. Aloyzas Sakalas, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas, organizacijos "Gelbėkite vaikus" pirmininkas, apžvelgė vaiko teisių įstatyminę bazę, socialines problemas. Jis akcentavo, kad reikėtų aiškinti vaikams jų teises, nes jie mažiausiai galinti apsiginti visuomenės dalis. Reikėtų sugriežinti bausmes už pornografijos platinimą, daugiau dėmesio skirti vaikų laisvalaikio organizavimui. Nusikaltusius vaikus turėtų teisti teisėjai, turintys tam tikrą psichologinį pasiruošimą. Profesorius pasidžiaugė, kad bendradarbiauja vyriausybės ir nevyriausybės organizacijos, ginančios vaikų teises. Jų kartu paruošti pasiūlymai Seimui, Prezidentui, Vyriausybei turėtų didesni atgarsį.

Konferencijos dalyviai, atstovaujantys įvairioms Kupiškio rajono visuomeninėms organizacijoms ir administracijų įstaigoms, dalyvaujant jau minčiam prof. Aloyzui Sakalui, organizacijos "Gelbėkite vaikus" direktorei Loretai Trakinskienei, priėmė kreipimąsi į Kupiškio visuomenę. Jame visi raginami įgyvendinti "Vaiko teisių konvencija", suvokti vaiko problemas, teikti informaciją apie Konvencijos nuostatas vaikams ir suaugusiems spaudoje, mokyklose, kviečiama būti atsakingiems už vaiką, sutiktą gyvenimo kelyje. Kreipimesi pabrėžta, kad pagalbos ir dėmesio reikia ne tik vaikams su negalia, gyvenantiems asocialiose šeimose, bet ir visiems kitiems. Taip pat prašoma atminti, kad labai lengvai yra pažeidžiamas vaiko asmens orumas, nes jis nepakankamai ginamas nuo įvairaus pobūdžio fizinio ir psichinio smurto, įžeidimo ir piktnaudžiavimo, šurkštus elgesio ir išnaudojimo. Skatinamos atsiliepti dorovingos, garbingos šeimos (asmenys), sutinkančios imtis asocialių šeimų vaikų visuomeninio globėjo pareigų. Kviečiama kuo daugiau žmonių tapti vaikų teises ginančių organizacijų nariais ar rėmėjais.

Judita GIEDRYTĖ

MOKYKLA, ŠEIMA, VISUOMENĖ

Jaunuolių nuostata - gal pavyks netarnauti

Lapkričio 7-ąją tarnauti turi išvykti paskutinieji pašaukti kariuomenėn jaunuoliai iš Kupiškio. "Atgaiva" apie tai jau rašė praėjusiam numeryje. "Kaip toliau sekasi vykdyti rudeninį šaukimą?" - pasiteiravo rajono teritorinės gynybos štabo prievolės skyriuje.

Vyr. specialistė V. Baltrūnienė papasakojo:

- Skaičiai nedideli, kaip įprasta, tarnauti turėtų išvykti arti 40-ies jaunuolių. Bet kartojasi senos bėdos: nemažai vaikų vengia atvykti į rajono šaukiamųjų medicininės ekspertizės komisiją, o kurie noriai atvyksta, tie ligoti. Iš 106 patikrintų vaikų 50-čiai surasta įvairių stuburo, sąnarių, vidaus organų, kraujagyslių, potrauminių galvos smegenų ligų. Jie tarmybai netinkami. Dar 19 pasiūsti papildomai ištirti į kitas medicinos įstaigas, 12 iš jų - į Rokiškio psichiatrinę ligoninę. Ten visiškai sveiki pripažinti tik du. Ap-skritai daug šaukiamųjų jaunuolių yra menko išsilavinimo, žemo intelekto. Vi-

siškai tinkami ar su nedideliais apribojimai- mair pripažinti tinkami 34 jaunuoliai.

Išskirtinį rūpestį turim dėl vengiančio tarmybos jaunimo. Medžiaga dėl Andrejaus Stepanovo ir Arūno Bliokos perdavėm prokuratūrai. Ji nusprę, ar kelti baudžiamąsias bylas. 10-ies jaunuolių pavardės perduotos policijai, kad paskelbtų paiešką. Kai kurie vaikinai slapstosi nuo kelių šaukimų. Tai jau lygtinai teistas dėl vengimo tarmauti Gintaras Navikas, g. 1974 m., Raimondas Baltrūnas, g. 1971 m., Vidas Ragaišis, g. 1973 m., Vitalijus Šukevičius, g. 1974 m., Nerijus Marcinkėvičius, g. 1974 m., - visi iš Kupiškio miesto, taip pat subatėnas Dainius Varnauskas, g. 1976 m., Arūnas Makštelė, g. 1972 m., iš Paketurių kaimo, Deimantas Pučkorius, g. 1974 m., ir Dainius Matulis, g. 1970 m., abu iš Noriūnų seniūnijos, Arūnas Šakarnis, g. 1973 m., skapiškėnas. Gal susidrovės kaimynų, pažįstamų, prisimins savo pilietinę pareigą?

Užrašė Tomas DOMANTAS

Piketuotojai reikalavo patikslinti darbo sutartį

Ketvirtadienį, spalio 24 d., prie rajono savivaldybės įvyko Lietuvos Darbininkų Sąjungos Autotransporto darbuotojų federacijos piketas, remiantis UAB "Kupiškio autobusų parkas" Darbininkų sąjungos reikalavimus dėl kolektyvinės darbo sutarties patikslinimo.

Pikete dalyvavo ne tik kupiškėnai, bet ir jų kolegos iš Rokiškio, Raseinių, Vilniaus.

Savivaldybės administracijai buvo įteikta peticija, kurioje reikalaujama atsiimti ieškinius iš teismų dėl Darbininkų sąjungos vadovų atleidimo iš darbo. Vesti normalias derybas dėl kolektyvinių sutarčių ir kitais klausimais su įgaliojais DS atstovais pagal profesinių sąjungų ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus.

Taigi derybos tęsis toliau...

"Atgaivos" inf.

Piketo dalyviai prie rajono savivaldybės. Aušros JONUŠYTĖS nuotr.

Šventė buvo triukšminga ir... "plati"

Penktadienį, spalio 25 d., Kupiškėje surengta respublikinė Vaikų knygos šventė.

Seniai mūsų mieste bebuvo toks visaaipiantis ir taip plačiai pasklidęs renginys, seniai mus belankė toks gausus būrys garsių kūrybos žmonių. Tiesa, netrūko rūpestių ir šią šventę sumaniusiems žmonėms - knygos draugijos rajono skyriaus pirmininkei G. Stanienei, rajono savivaldybės kultūros ir švietimo skyriaus vadovams, atskirų mokyklų pedagogams, kultūros žmonėms, bet vaikų susidomėjimas ir šventiškas džiugesys atpirko suaugusiųjų pastangas.

Tadienį j Vaikų knygos šventę atvykę - šalies kultūros ministras, poetas ir Lietuvos knygos draugijos pirmininkas J. Nekrošius, literatūros kritikai V. Auryla ir G. Urba, rašytojai ir poetai M. Vainilaitis, V. Račickas, V. Reimeris, A. Karosaitė, grafikas ir knygu iliustratorius V. Jucys, aktorai ir skaitovai G. Urbonaitė, U. Nasvytytė, L. Žadeikytė, taip pat Knygos draugijos tarybos pirmininkė V. Žakaitienė. Svečiai, pasiskirstę grupėmis ir prie Kupiškio marių pasodinę medelių, priešpieit išvyko į Šimonių, Subačiaus vidurines, Salamiesčio, Virbališkių ir Rudilių pagrindines mokyklas, kur susitiko su moksleiviais, kalbėjęs apie knygų gimimą, literatūrą, paskaitė savo, kitų autorių kūrybos.

Popiet, 15 val., Kupiškio etnografinio muziejuje buvo atidaryta V. Jucio iliustracijų ir grafikos kūrinėlių, eklibrisų paroda. Susirinkusieji apžiūrėjo linksmas L. Janušytės, A. Griciaus, A. Dabulskio, V. Misevičiaus satyros ir humoro knygų iliustracijas, šmaikščius bičiuliams ir draugams sukurtus knygų eklibrisus. Taupiai kalbėjęs pats kūrėjas pripažino, kad jo "arkliukas" esąs humoras, čia jis geriausiai jaučiasi. V. Jucį pristatė kolegos apibūdino jį kaip santūrią darbštuolį, kuriantį išdykėliška maniera. Autorius sutiko savo kūrybos parodą muziejuje palikti bent mėnesį, kad kuo daugiau kupiškėnų suspėtų ją pamatyti.

Bene smagiausia penktadienį buvo miesto kultūros namuose. Čia vyko knygų loterija, jaunujų literatų susitikimas, buvo iš anksto parengta įvairių amžiaus grupių vaikų, pradendant darželinukais ir baigiant abiturientais, piešinių - knygų iliustracijų paroda. Viešai paskelbtas laureatų bei paskatinamasis premijas laimėjusiųjų sąrašas. Jie, taip pat ankstičiau vykusių rašinių konkursų nugalėtojai svečių buvo pagerbti, apdovanoti. Mokykloms svečiai iš sostinės taip pat atvežė knygų.

Šventė vaikams buvo puiki, nepaisant nedidelio nesusipratimo, kai šeiminkams ryte prisiėjo laukti atvykėlių, vėluojančių beveik pusantros valandos.

Vytenis VALIŪNAS

SVEIKATA

MAUERIO BALZAMAS...

O kodėl tik Mauerio? Gal pastebėjus, kad reklama ryški? Vargu ar koks tematikas besuskaičiuotų, kiek buvo balzamu: savąjį balzamą stengėsi turėti nors kiek žymesnis miestas ar net pakelės miestelis, užėgęs kiemas (karčiama), vaistinė, vienuolynai, dvarai, įvairių amatininkų gildijos, netgi... elgetų bendrija. Na ir kas, tesituri, tesidžiaugia, o jei pelningai parduoti gavo - tai jau jį laimė. Šitaip galėtų būti, jeigu...

Jeigu nebūtų vienos smulkmenėlės: visuose balzamuose daugiau ar mažiau dervų. Tais laikais, kai gimė balzamai turtais, dervos buvo labai gerbiamos, bent jau už tai, kad paviršines žaizdes plėvele aptraukia, neleidžia žaizdai užsikrėsti, kad kramtomos dantų skausmą numalšina. Tai tiesa, bet tiesa ir tai, kad organizme dervos labai dirgina, tiesiog ardo inkstus ir kepenis, kaupiasi, paversdamas jas dervos gabalu, vos ne asfaltu. Tada to nežinojo. Dabar, nors tenka atsakyti ir labai įprastų, dervos iš gerbtinų gydymo priemonių grūdomos lauk.

Medicininėm ir biologinėm žiniom besiplečiant, balzamų vis mažėjo ir mažėjo. Tvirtai gyvas liko "Rygos" balzamas, sąžiningai tariant, gerokai už kitus padoresnis, net iš devynių dešimčių vaistažolių sudarytas. Matyt, ne itin gydo, nes tapo... paprastu alkoholiniu gėrimu, iš vaistinių į parduotuves nukeliavo. Maišyta, primaišyta daug, ir didelės naudos tikėtis negalima, bet arbatinį šaukštelį išgėrus, karšta arbata užsigėrus - išpraskaituoti tikrai padės. Panašiai kaip ir mūsų "Trejos devynerios".

Ne tik filme niekas nenori mirti, bet ir balzamai bando gyvuoti. Ir ko čia neatkusti, ko nepaspardyti, juolab įstatymų, draudžiančių reklamuoti vaistus, nėra (nors reikalingi reikalingi). Reklamuoja "Bitneris", gerokai menkesnis už mūsų "39", maždaug lygus "Lietuviškam venmutui" (žinoma, jei ne stiklinėmis geriamo), reklamuoja ir "Mauerio balza-

mas". Čia jau gerokai prasčiau, dervų turi daugiau negu kiti. Reikėtų ne tik uždrausti, bet ir gerą baudą išrašyti. Žinoma, jei nieko namuose nėra, o vos nenusalome kojų pirštų, galima ir maueriniu pasitrinti, galima ir diegiantį juosmenį, skaudamą sąnarį patrinti, tik geriau - ne kasdien, oda gali nebeatlaikyti, pradės luptis. Galima praskiedus vandeniu (bet penkiomis dalimis) ir kompresą pasidaryti, tik geriau ne vaikams, jų odėlė švelni. Jei jau vaikams reikia kompresą daryti ir būtina su alkoholiu (pvz., gresia ar jau prasidėjo plaučių uždegimas), namuose turi būti grynos degtinės. Būtent degtinės, o ne "samanės", "krūminės" ar kitokios.

"Mauerio balzamą" reklamuoja kaip geriamą vaistą, tad kaip? Nickas negali uždrausti gerti, juk išgeria žmonės ir acto esencijos ar koncentruotos sieros rūgšties, ir dar daug ko, tad gali atsirasti ir norinių išgerti "maueriuko", juolab reklamuojamas, ir reklama ne menka. Drausti, žinoma, labai reikėtų, uždrausti, aišku, nepavyks, bet besizavintiems "maueriukais" ir panašiais dalykais, labai reikėtų prieš geriant, brangių savuosius inkstus ir kepenis apsidrausti. Tiesa, nelabai žinau, ar toks draudimas galiotų, regis, jei nelaimė įvyksta dėl apsidraudusiojo kaltės, draudimas neišmokamas.

Kai kokie nors sutrikimai apunkina gyvenimą, iš senolių skrynijų pradeda lipti visokiausi pelėsiai, atseit, jiems tiko, gali ir mums tikti. Kiti laikai, kitokios žinios, ir mes kiek kitokie, daug gležnesni, ir kiek bei kokių "balzamų" beišlįstų: bitnerių, mauerių, pauerių ar dar kitokių - palydėkime juos į muziejų, bet ne į savo organizmą. Kas kas, o tie, kurie reklamuoja ir reklamuoja, tikrai draudimo nemokės.

Eugenija ŠIMKŪNAITĖ
Habituota mokslų daktarė
"Utenos apskritys žinios"

Sugriežtinta atsakomybė už mokesčių vengimą

Neseniai Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Baudžiamojo kodekso 325 straipsnio papildymo įstatymą, pagal kurį laiku nepateikus valstybinei mokesčių inspekcijai deklaracijos ar nustatyta tvarka patvirtintos ataskaitos ir kito dokumento apie savo arba įmonės pajamas, pelną ar laiku nesumokėjus mokesčių po šių dokumentų pateikimo dėl priežasčių, nesusijusių su nemo-kamumu, po to, kai mokesčių inspekcija raštu priminė apie pareigą pateikti deklaraciją ar kitokius nustatyta tvarka patvirtintus dokumentus bei ataskaitas ir sumokėti mokesčius, - baudžiama laisvės atėmimu iki ketverių metų ar bauda.

Ta pati veika, padariusi didelę turtinę žalą valstybei, - baudžiama laisvės atėmimu nuo dvejų iki šešerių metų.

Jei pažeidžiama valstybinio socialinio draudimo įmokų apskaičiavimo ir jų mokėjimo nustatyta tvarka, vengiama registruotis draudėjų valstybinio socialinio draudi-

mo įstaigose, neįsileidžiami šių įstaigų pareigūnai tikrinti duomenų, susijusių su valstybinio socialinio draudimo įmokomis bei išmokomis, jeigu jiems nepateikiami dokumentai arba jie nuslepjami, jei suteikiamos klaidingos žinios, neteisinti duomenys apie gautas pajamas, reikalingi valstybinio socialinio draudimo pensijai skirti, ir jie įrašomi į išduodamas piliečiams pažymas ar kitus dokumentus, taip pat jeigu nevykdomi valstybinio socialinio draudimo įstaigų pareigūnų teisėti reikalavimai, kai už tai draudėjui per vienerius metus pakartotinai buvo paskirta administracinė nuobauda, - baudžiama laisvės atėmimu iki dvejų metų ar bauda.

Ta pati veika, padariusi didelę turtinę žalą Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, - baudžiama laisvės atėmimu nuo dvejų iki ketverių metų.

"ATGAIVOS" INF.

Skaitytojų laišukai

Amžinybės nuojauta ir ilgesys

Kasmet, kai apmirštanti rudens gamta pažadina mūsų sielose nykumą ir liūdesį, vėlu Vėlinių vakarą einame į kapines, kur vėl ir vėl išgyvename savo mirusių artimųjų netektį, apmąstome žemiškosios būties trapumą ir laikinumą. Uždegame žvakę - kad nykuma nebūtų tokia skaudi. Ir nejučia pasidaro šviesiau ir lengviau. Žvakės liepsna pamažu sudėgina liūdesį mummyse, ir siela apima ilgesys, pasiilgimas kito pasaulio, kur nėra laikinų dalykų, kur neslegia žemiški darbai ir rūpesčiai, kur yra AMŽINOJI ŠVIESA IR PALAIMA.

Ugnies uždegimas prilįgsta maldai - byloja senelių išmintis. Gražūs jie, tie mūsų protėviai, savo tikėjimu amžinybe, savo paslaptingu žinojimu, taip dar neseniai gobę galvas baltu gedulu, pynę amžinai žaliuojančių augalų vainikus, statę ant kapų pradžios simbolius - krikštus ir giedoję:

„...Persitraukdinsiu žalią šilkėlį per jūras,
per maružes.
Tai aš nueisiu į tą žemelę, kur gyven be darbelio.
Po velėnėlės, po smilginėlės, čia gyven
be darbelio“.

Kiek dar gyva mummyse bus amžinybės nuojauta, susimąstome, jau nueidami, dar kartą atsigręžę ir žvilgsniu aprėpę kapines, apimtas tylios plevenančių švieselių maldos.

Aušros JONUŠYTĖS nuotr.

Lina DAUKŠIENĖ

Juodas pasaulis - šviesos pasaulis

...Akių tuščiųuosius vyzdžius

Pasaulis tarsi miręs, -

Vien tik tamsa aplinkui.

Ne iš spalvų pasaulis sudarytas,

bet iš triukšmo -

Vien tik garsų lavinos.

Tik pagalvokite, kiek reikia

pastangų,

Ir visumos dalis kai lieka, -

ir dalį tą privalom rinktis...

Popležius Jonas Paulius II,

Karolis Voityla, "Aklieji"

Ar galite įsivaizduoti juodą pasaulį

- be švelnių pavasario spalvų, be auk-

sinio rudens, be saulės ir be šviesos?

Turbūt sunkiai. O ką jaučia žmogus,

kurį visuomet supa ir sups tamsa?

Bet, kaip sakoma, likimas atima, bet

kažką ir duoda. Tuo įsitikinome, niū-

roka ir lietingą spalio 22-osios popie-

tę susirinkę viešosios bibliotekos mu-

zikos skyrių, į susitikimą su Lietuvos

aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS)

nariais Panevėžio literatais Zenonu

Kavaliausku ir Janina Pipirienė, Atlan-

tos parolimpinių žaidynių čempione

bėgike Sigita Markevičienė bei skai-

tovais.

Vakaro pradžioje į susirinkusius kreipėsi Kupiškio aklųjų ir silpnaregių sąjungos pirmininkas Algirdas Karosas, apžvelgdamas LASS istoriją, kurios 70-metį šiemet minime, aklųjų ir silpnaregių problemas.

Lietuvos aklųjų bibliotekos Panevėžio filialo vedėja Aldona Galadauskienė supažindino su Brailio raštu išleistomis knygomis, skirtomis akliems. Mūsų biblioteka įgarsintomis knygomis, gautomis iš Panevėžio filialo, rajono Aklųjų ir silpnaregių narius aprūpina nuo 1993 metų.

Literatė Janina Pipirienė dirbo vaikų darželio auklėtoja. 1968 metais persikėlė į Panevėžį, dirbo Aklųjų ir silpnaregių įmonėje. Šiais metais išleido vaikams skirtą knygėlę "Kiško slidės". Klausydami skaitovės Aušros deklamuojamų nuotaikingų poetės eilių, sugrįžome į vaikystę. Knygos autorė dalyvauja etnografiniame ansamblyje, yra puiki skaitovė, todėl buvome sužavėti jos humoristiniais paporinimais, papasakotais anykštėnų tarne.

Zenonas Kavaliauskas 1995 m. iš-

leido eilėraščių knygėlę "Atviri langai". Lyriškus, dainingus eilėraščius apie meilę, gimtinę skaitė pats autorius, taip pat skaitovas ir dainų atlikėjas Arvydas Markevičius, atlikęs keletą dainų šių poetų tekstais bei giesmių, pritardamas gitara. Barselonos ir Atlantos parolimpinių žaidynių dalyvė bėgikė Sigita Markevičienė pasakojo apie savo treniruotes, apie parolimpines žaidynes. Galėjome pasigėrėti Atlantoje sportininkės iškovotu bronzos medaliu ir už aukštus sporto laimėjimus gautu 3-ojo laipsnio Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu.

Baigiantis vakarui, žodį tarė gydytoja okulistė Joana Rudienė, padėkojusi vakaro svečiams bei priminusi apie aklųjų ir silpnaregių integraciją į visuomenę.

Pavargę nuo rinkimų šurmulio, nuo nelengvos buities, žavėjomės šiais šviesiais, turtingais dvasios žmonėmis, kurie, nepaisydami savo negalios, atrodė kur kas tvirtesni už mus, sveikuosius.

Laima KLIOPKINIENĖ

Po Gaigalių apylinkes pasidairius

Adelė Vilnonienė, 84 metų, pasakojo, kad Gaigalių piliakalnis supiltas baudžiauninkų. Taip tada liepęs ponas, o paskui tie baudžiauninkai buvę užkasti gyvi. Ant šio piliakalnio jaunas rengdavo gegužines.

Kitas kalnas vadinasi Gaidžkalniu todėl, kad kartą paklydo gaidys ir, užlipęs ant viršukalnės, pradėjo labai giedoti. Dėl to žmonės ir praminė tokiu vardu.

Dar yra Karoskalnis. Aukštam kalne seniau nežinia dėl ko atsivėrė paversmis - vandens bala. Joje veisiasi karosai. Užtat ir pavadino Karoskalniu. Minėti kalnai panašūs į piliakalnius - siauri, aukšti.

Idomios ir šio kaimo žmonių gyvenimo istorijos. 86 metų Antanas Triznickas porino, kad jo senelis buvo Barauskas. Jis prie caro nenorėjo eiti

į kariuomenę, nes reikėdavo tarnauti 25 metus. Todėl pakeitė pasą su Kavolio pavarde. Vėliau vėl keitė pavardę į Triznickas. Tai ir dabar žmonės dažniausiai garsų aludarį vadina Kavoliu.

Pasak A. Triznicko, tarpukariu piliakalnį jie, mokytoriai K. Šaulinsku ir O. Vitkevičienė iš Butkūnų apšodino berželiais, o viduryje pasodino dar vieną. Vėliau kažkodėl berželiai neuzaugo, išskyrus tą pasodintą ant piliakalnio viršaus.

Nepriklausomoje Lietuvoje mokyklos Gaigalių kaime buvo Gudo, Triznicko trobose tik vėliau, jau Prezidento A. Smetonos laikais (1935-1937 metais) buvo pastatyta didelė, dviejų aukštų mokykla. Mokytojai K. Šaulinskas (dabar Australijoje) iš Juodžiūnų kaimo, Zikaras, tuomet mokytojavęs

Migonys, ir ūkį turėjęs šimonietis Zakaruskas iš Vokietijos atvežė labai aukštų medžių. Jais ir eglėmis naujoji mokykla buvo apšodinta. Sugriuvus kolūkiui, mokyklos pastatą nupirko ir nugriovė vietos gyventojai.

Zakaruskas su K. Šaulinsku anuomet buvo subūrę jaunųjų ūkininkų rateljį. Šimonys rengdavo išaugintų lauko kultūrų parodas.

Kadaise Gaigaliuose stovėjo ir gražus ažuolo kryžius. Apie jį žmonių atsiminimus rinko šimonietis mokytojas V. Karūža. Kai rusai okupavo Lietuvą, tą kryžių naktį kažkas nuplovė. Vienas gražus kryžius Gaigalių pušynėlyje prie Anykščių kelio atsirado iš po nakties, jau Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Kas jį pastatė, niekas nežino.

Aldona STROLIENĖ

Migonys

Muitininkas ir fariziejus

Fariziejus buvo teisuolis: vykdė įstatyme numatytus priesakus, elgėsi padoriai. Ir jis neabejojo, kad šitaip tarsi atiteisė su Viešpačiu Dievu ir dabar gali Jam pateikti sąskaitą, kad jis atliko visa, kas dera, ir tapo vertesnis už kitus žmones. Meldėsi jis jausdamas pasitenkinimą, puikuodamasis savimi, o ten, kur puikybė, ten ir polinkis smerkti. Žvilgėdodamas į muitininką, stovintį už jo nugaros, fariziejus tarė: "Dėkoju Tau, Dieve, kad nesu toks nedorėlis kaip šis žmogus". Jis negalėjo tvirti savo kailyje dėl savo teismo, pranašumo, jis stovėjo Viešpaties akivaizdoje išdidus, patenkintas savimi. Jam, regis, buvo kuo didžiulis: jis pasninkavo, aukėjo šventyklai, didesnių nuodėmių neturėjo - na tikras teisuolis! Stovėjo jis Viešpaties akivaizdoje - o kartu buvo toli nuo jo, nes buvo patenkintas savimi, nurimęs, ir jo siela neartėjo prie Viešpaties. Regis, ir žodžius jis tarė maldingus: "Dėkoju tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės - plėšikai, sukčiai, svetimątojai..." Viešpačiui dėkojo, lyg ir supraddamas, jog jam tai Viešpaties duota, bet puikavosi, tarsi pats tai būtų pelns.

Senojo Testamento laikais žmonės meldėsi ne šventykloje, o jos kieme. Tai gi fariziejus stovėjo priekyje, o muitininkas kažkur prie vartų, nuleidęs galvą, nepakeldamas akių, nes neturėjo kuo didžiulis, ir tik kartojė: "Dieve, būk gailėstingas man nusidėjėliui!" Jis prašė Dievo ne teisingumo, o gailėstingumo. Jis suprato, kad iš teisybės negali pasiteisinti Viešpačiui. Kokios dar buvo jo nuodėmės, be bjaurios profesijos (jis rinko mokesčius pavergėjams), mes nežinome, bet muitininkas nesijautė esąs vertas ir tik kartojė: "Dieve, būk gailėstingas man nusidėjėliui!"

Pasakojimą apie šiuos žmones Viešpats Jėzus baigė taip: "Šitas nuėjo į namus nuteisintas, ne anas. Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas". Mes galime stebėtis: kaip čia atsitinka - žmogus, kuris paisė priesakų, pasirodė esąs toli nuo Dievo, o nusidėjėlis Viešpats priėmė ir pateisino. Tas ir yra, kad nė vienas žmogus negali atlikti visko ir vien savo pastangomis tapti visiškai tyras, be jokios nuodėmės. Ir dar viena: žmogus, kuris išoriškai paiso priesakų, bet širdyje lieka pasipūtęs savimyla ir pikėčiurna, vis vien yra toli nuo Dievo. Čia negalima "atsipirkti" nei pasninkais, nei aukomis, nes, kaip sakoma psalmėje, nuolanki dvasia

yra auka Dievui ("mano auka, o Dieve, - širdis sugrudus"). Kitaip sakant, kai liūdimas dėl savo nuodėmių, kai širdis sutramdyta ir nuolanki, Dievas jos nepaniekina, neatmeta ("sugraudintos ir nužemintos širdies Tu nepaniekinsi").

Ir vėl mes paklausime: kaipgi mums elgtis? Nejaugi, matydami, jog fariziejus pastangos buvo bergėdžios, mes turime atmesti priesakus ir gyventi kaip pakliūva, nusidėti ir po to prašyti Viešpaties atleidimo? Žinoma, ne. Išganytojas turėjo omenyje visai ką kitą, kai sakė šį palyginimą. Reikia siekti, stengtis, kiekvieną dieną ir kiekvieną valandą kovoti su savimi, su savo nuodėmėmis, kristi, kilti, vėl kristi, vėl kilti, pasiekti ko nors, bet žinoti, jog rytoj galime tai prarasti, ir vėl iš naujo, be atvangos teks kovoti; žinokime:

DVIESE SU SAVIMI

iš teisybės mes vis vien nesame Jo verti, o priima mus Viešpats iš gailėstingumo. Ir todėl jokio nusiramimo, jokios puikybės neturi būti.

Tas, kuris sustos, jau negalės artėti prie Viešpaties; kas tarė sau: "Štai, aš pasiekiau visko, ko reikia, aš nieko neužmašiau, neapiplėšiau, nepažeidžiau jokių kitų priesakų, aš esu teisuolis", - toks žmogus neateis pas Viešpatį. Nuolat jauskime, kad mes nuo Jo toli, visada troškime priartėti prie Jo, kad meilė Viešpačiui būtų mūsų keltrodė žvaigždė, ir net kai esame silpni ir puolę - vis vien eikime prie Jo, kartodami muitininko žodžius: "Dieve, būk gailėstingas man nusidėjėliui!" Tai išteisinimas ne pagal įstatymą ir teisybę, o pagal Dievo meilę. Mūsų troškimas eiti prie Jo sutampa su Jo noru priimti mus.

Iš šio palyginimo mes suprantame, ką turėjo omenyje apaštalas Paulius, kai sakė, jog žmogus išsigelbėja, kitaip sakant, - priartėja prie Dievo, ne darbas pagal įstatymus, o per tikėjimą į Viešpatį Jėzų Kristų. Vėl kartojame: reikia ir darbų, ir pastangų kovojant su nuodėme, tačiau niekada nereikia galvoti, kad tūbulėje tik savo jėgomis. Mylinti, atleidžianti, gelbstinti Viešpaties malonė - štai mūsų viltis; ne savimi pasitikime, bet Juo; dirbame, bet žinome, jog galiausiai viskas priklausys nuo Jo išganyto. Tada darysimės nuolankūs, o nuolankūs nesmerkia; nuolankumas, gyvendamas mūsų širdyse, žadina paprastumą, kuklumą ir blaivų požiūrį į save. Ir būdami nuolankūs, ir turėdami viltį kartosime muitininko žodžius: "Dieve, būk gailėstingas man nusidėjėliui!"

Aleksandras MENIS

Visi vaikai yra mūsų...

Tik spėjo Kupiškio kultūros namai kiek atsigauti nuo penktadienio vaikų knygos šventės triukšmingo šurmulio, skemadienį, spalio 27-ąją, vėl šių namų durys svertingai atsivėrė vaikams. Tik šį kartą našlaičiams, tėvų ir artimųjų meilės pristigusiems, vargingiau gyvenančių daugiavaikių, asocialių šeimų mažyliams, fizines ar psichines negalios ištiktiems. Agentūros "SOS vaikai", Raudonojo kryžiaus draugijos rajono skyrių iniciatyva jiems buvo surengta šventė.

Didžiojoje salėje vaikai pažiūrėjo savivaldybės viešosios bibliotekos "Pelėdžiuko" klubo narių suvaizdintą pasaką apie meškos trobelę, šv. Kazimiero vaikų globos namų auklėtinį parengtą muzikinę programėlę. Visus susirinkusius pasveikino šventės rengėjos ir sumanytojos J. Apšegienė, B. Jasinskienė, viešnia iš Vilniaus, agentūros "SOS vaikai" įkūrėja Elena Kubilienė, kurią Kupiškį atlydėjo penki jos vaikai iš Valakampių sodybos bei rėmėjas Arnoldas Vilnaitis iš Vokietijos. Šventėje taip pat dalyvavo

Raudonojo kryžiaus draugijos atstovės iš Panevėžio miesto bei Rokiškio rajono. Buvo apdovanoti gražiausių piešinėlių pagal amžiaus grupes autoriai. Be to, rajono savivaldybės kultūros ir švietimo skyriaus vedėjas V. Vilimas pažadėjo nugalėtojams surengti turistinę išvyką.

Paskui visi dalyviai buvo pakviesti prie ilgo vaišių stalo. Pasistiprinę, atsigaivinę toliau nuėjo vakaroti vitražų salėn. Ten šokė, dainavo, mįsles minė, eilėraščius deklamavo, sugebėjimų varžytuves rengė.

Agentūros įkūrėja E. Kubilienė pakvietė šv. Kazimiero vaikų globos namų auklėtinį pavasaroti Vaikų sodyboje Valakampiuose, pažadėjo pagal išgales ir materialinę, ir moralinę paramą suteikti.

Šventė, pasak B. Jasinskienės, nebūtų buvusi tokia gausi dovanėlių, vaišių, jeigu ne kai kurių Kupiškio akcinių bendrovių, individualių įmonių savininkų parama.

Asta GIEDRIMAITĖ

Nutelsė azijietį tremtin. Tik nežino, kur jį ištrėmti. Leidžia pasirinkti.

- Kur norit, ten trėmkit. Tiktai ne į Lietuvą.

- Kodėl?

- Iš ten dar niekas negrįžo.

☺ ☺ ☺

Sovietiniais laikais armėnas aplankė Lietuvą. Parvykęs namo pasakoją:

Juoko sauja

- Gyvena lietuviai gerai. Visko pakanka. Tik vieno nesuprantu, kaip jie tai pasiekė, jeigu visą laiką miegojo. Visur šūkia: "70 lėt - spalį".

☺ ☺ ☺

Užsukęs į zoologijos sodą Sibiro gyventojas apžiūri eksponatus:

- Čia elnias - daug kartų juos me-

džiojau...

Krypina tolyn, į sistebelija į ruonį: - Tai ruonis. Ir juos šaudžiau - skanūs taukai, gera oda...

Paėjęs dar kelis žingsnius, pamato gorilos iškamšą. Labai nustebęs, apžiūri ją iš visų pusių, po to klausia: - Brigadininke, o kaip tu čia pakliuvai?!

Parinko R. Š.

A † A

Kupiškio rajone spalio 21 - 25 dienomis

Jonas DIPONAS,	g. 1941 m.,	Juodinių k.
Valė ŠALTANIENĖ,	g. 1913 m.,	Aukštupėnų k.
Stanislovas PAJUODIS,	g. 1925 m.,	Uoginių k.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

Politiko žvilgsniu

MINTYS APIE PIRMAJĄ RINKIMŲ RATA

Praėjo pirmasis rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą turas. Buvusi sovietinė nomenklatura apimta panikos. Stengdamasi sumenkinti savo pralaimėjimą, ji sugalvoja visokių išvedžiojimų.

Perskaičiau "Panevėžio ryte", kad A. Vaižmužis, analizavdamas jo vadovaujamos vadinamosios Valstiečių partijos rinkimuose patirtą fiasko, kaip pagrindinę priežastį, nurodo pinigų stygių agitacinei kampanijai. Gudrauja dabartinio Seimo narys. Nuo kada buvusieji kolūkių pirmininkai, tarybinių ūkių direktoriai tapo skurdžiais? Vargšų tarp jų tikrai niekad neteko matyti. Daugelis šių ūkių vadovų pasuko valdininkų, biznierių, bankų valdytojų keliu. Sovietinė komunistinė nomenklatura visą laiką gyveno kuo puikiau. Tik jos atstovams buvo spec. parduotuvės, spec. ligoninės, spec. sanatorijos, net duona jiems kepė atskirai. O visiems kitiems pakišdavo po vieną kitą taloną pačioms būtiniausiomis prekėmis įsigyti. Stovėdavom eilėse prie mėsos, nebuvu įmanoma gauti reikalingiausių vaistų.

Manychiau, Valstiečių partija agitacinių plakatų pakankamai neišspausdino tik todėl, kad nenorėjo dėl savo turty eilinį kartą erzinti rinkėjų. Ir savo partijos pavadinimą jos kūrėjai pasirinko, kad žmones suklaidintų. Kokie ten valstiečiai, kolūkių pirmininkai ir tarybinių ūkių direktoriai? Dar ne taip seniai jie ūkininkus vadino buožėmis, pokaryje trėmė į Sibira, atėmė dorai uždirbtą turty, vertė dirbti svetimiems už grūdų saują. Laisvi valstiečiai jiems visada

buvo it rakštis rankoje. O kai dabar buvę kolūkių pirmininkai skelbiasi V. Kudirkos varpininku, valstiečių - liaudininkų partijos darbuočių, tai jau norisi tik šaukti.

Išlikusi sovietinė nomenklatura labai mėgsta kaltinti G. Vagnorių ir V. Landsbergį neva jie sugriovė kolūkius. Vėl gudrauja ponai, buvusieji komunistai. Maskva jau seniai matė, kad kolūkinė sistema tapo pajukos objektu viso pasaulio akyse. Ir kaipgi kitaip? Šalis, valdanti daugiau nei pusę pasaulio juodžemio, turinti daugiau nei pusę pasaulio kombainų ir traktorių, nesugebėdavo net pati savęs išmaitinti. Tikriausiai visi žinote, kaip varganai atrodė rusų kaimas. Lietuvoje padėtis buvo geresnė, bet tik todėl, kad čia kolūkių pirmininkai tvarkė žemės ūkį 30 metų trumpiau nei Rusijoje. O tai būtų ir pas mus tas pats. Be to, Kremliaus vadovai norėjo kiek sumažinti savo šalies priklausomybę nuo užsienio, investuodami nemažus resursus į Baltijos valstybių žemės ūkį, nes čia žmonės dar mažiau buvo komunistų atpratinti nuo žemės.

Prasidėjus perverskai ir Maskvai pralaimėjus šaltąjį karą, ir Lietuvos kolūkiams turėjo pasibaigti šiltnamio sąlygos. Todėl patys komunistai nutarė atsikratyti kolūkinės sistemos. Jie XX kompartijos suvažiavime Vilniuje paskelbė kolektyvizaciją nusikaltimu prieš tautą. Tai ir buvo kolūkių griovimo pradžia. Vėliau jų irimas tęsėsi priėmus įstatymą dėl individualių valstiečių ūkių kūrimo, nes kolūkiai nebeįsijungė įsigyti veislinių, produktivių gyvulių, žemė buvo nualinta, technika suniokota, o darbų organizavimas itin

prastas. Jau nepriklausomos Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pradėta žemės reforma stabdė kairiųjų pažiūrų deputatai, talkinami ūkių vadovų. Kolūkių turty imta grobstyti. Jo daugiausia atiteko nomenklaturai. Tik naivus žmogelis gali patikėti, kad iš kolūkių griūties naudos turėjo G. Vagnorius ir V. Landsbergis. Jie tikrai nenorėjo Lietuvai blogo.

Dabar gi Valstiečių partija dedasi žemdirbių užtartytoja. Prieš pirmąjį Seimo rinkimų ratą šios partijos kandidatas į Seimą R. Grigas propagavo steigti didelius valstiečių ūkius, turinčius po 100 ir daugiau hektarų žemės. Labai abejoju, ar pavyktų sukurti daug tokių ūkių? Kita vertus, kur tuomet dėtųsi kaimo žmonės? Jie būtų priversti dirbti jau nuosavuose buvusiu nomenklaturininkų dvaruose, nes tik turtingieji turi pakankamai lėšų dideliems ūkiams valdyti.

A. Vaižmužis "Kupiškėnų mintyse" aiškina, kad turi daug sumanymų, kaip taisyti padėtį žemės ūkyje. Norisi jo paklausti, kas trukdė įgyvendinti tuos sumanymus dirbant dabartiname Seime, kai kartu su savo draugais iš LDDP turėjote didžiulę daugumą? Jei tada nepadarėte nieko radikalaus padėčiai pagerinti, tai dabar, būdami mažumoj, tuo labiau nieko gero Seime nenuveiktumėte. Manau, ir pats tai gerai supranta, pone A. Vaižmužai!

Mano nuomone, geriau būtų, jei į Seimą ateitų daugiau naujų žmonių. Dauguma dabartinių jo narių jau parodė savo sugebėjimus. Pasėdėjo šiltnamio, pavazinio po užsienio šalis, pašaudė karališkose medžioklėse, ir gana. Tokiems už-

teks būti valdžioje. Šiandien Lietuvai labai reikia atsidavusių, dorų, kompetentingų žmonių. Todėl aš balsuosiu už S. Kubiliūną. Jis tikrai palieka labai gerą įspūdį. Anksčiau F. Kolosauskui siūliau imtis iniciatyvos, kad būtų nustatytas mažesnis išėjimo į pensiją amžius. Šiuo klausimu dabar tikras absurdas. Vyrai Lietuvoje gyvena vidutiniškai tik 63 metus, o į pensiją galės išeiti sukakus 65 metams. Žmogus mokės pinigus į senatvės pensijos fondą kokius 30 ar 40 metų, neturėdamas vilties sulaukti pensijos. Čia nėra jokios logikos. F. Kolosauskas atsakė: "Viskas gerai, viskas teisinga". Manychiau, su tokia teisybės samprata jam naujajame Seime nėra ką veikti.

Jei dar kas abejoja, ar balsuoti už dešiniuosius, tai pažiūrėkite, kaip jie tvarkosi Kupiškėje. Kai rajono žmonės išrinko dešiniųjų rajono tarybą, o meru tapo V. Mockus, vakarykščiai iš pakampių skleidė visokių gaudus: neilgai išsilaikys valdžioje, V. Mockus nesugebės tvarkytis. Dabar priekando liežuvius. Visi mato, kaip puikiai sutvarkytos buvusios kareivinių, miesto kapinių teritorijos, kaip "atjaunėjęs" Kupiškio piliakalnis. Jau ir pirtis Kupiškėje pradėjo veikti. Į akis krinta ir daugybė kitų gerų perversnų. Apie grobstymus, kyšius nėra nė kalbos. Kodėl taip negalėjo tvarkytis senoji rajono valdžia, kurioje dominavo kolūkių pirmininkai ir partijos sekretoriai?

Raginu visus kupiškėnus lapkričio 10 d. ateiti į balsavimo apylinkes ir apgalvotai balsuoti antrajame rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą ture. Rimantas KATKEVIČIUS Kupiškis

Jūra AUKŠTAITĖ

RUDENS ETIUDAS

*Aš Tau gelstantį, šlamantį lapą
Tarsi laišką padėsiu po kojom,
Jau voratinkliai rudeniu kvepia,
Ir, atrodo, kad laikas sustojo.*

*Nesustok, skubėki, - jam išstarsi -
Gal į nežinią, laukimą trapų.
Tik gyvenimo knygoj užversim
Dar vieną primargintą lapą.*

*Tegu būna ir lengva, ir gera,
Žengti čežančiu rudenio lieptu,
Lyg burtažodį tyliai ištarus,
Išsipildyti norams paliepus.*

*Švelnų liūdesį lapais apkloju,
Ten gimtinėj, prie mylimo klevo,
Gervei klykiančiai šiąnakt pamojau,
Mano ilgesį ji pasigavo.*

SKELBIMAI

**Parduodami du 8 mėnesių eržiliukai.
Kreiptis tel. 51-471.**

***

**Parduodamas "Ford Escort", dyzelis, 1986 m.,
neseniai iš Vokietijos. Kaina - 1400. Tel. 52-663 po
18 val.**

**Atsiprašome skaitytojų, kad šį kartą dėl laikraščio
"Kalba Vilnius" spausdinimo dienos pakeitimo Jums
pateikiame tik dalį ateinančios savaitės televizijos pro-
gramos.**

PIRMADIENIS, XI.4

●●● LIETUVOS

- 7.00 "Labas rytas".
- 17.00 Kalba 33-osios Šilalės-Šilutės rinkimų apygardos kandidatai.
- 17.15 Kalba 47-osios Pasvalio-Panevėžio rinkimų apygardos kandidatai.
- 17.30 Kalba 38-osios Mažeikių rinkimų apygardos kandidatai.
- 17.45 Kalba 19-osios Danės rinkimų apygardos kandidatai.
- 18.00 Žinios.
- 18.10 Žinios rusų k.
- 18.20 Kalba 20-osios Baltijos rinkimų apygardos kandidatai.
- 18.35 Kalba 65-osios Kauno-Kėdainių rinkimų apygardos kandidatai.
- 18.50 Kalba 63-osios Suvalkijos rinkimų apygardos kandidatai.
- 19.05 Kalba 6-osios Šeškinės rinkimų apygardos kandidatai.
- 19.20 Kalba 34-osios Tauragės rinkimų apygardos kandidatai.
- 19.35 "Aerodromas".
- 20.00 "01... 02... 03".
- 20.30 Panorama.
- 21.10 Sporto studija.
- 21.20 Vaid. f.
- 23.00 Groja D. Geringas ir

●●● TELE-3

- 8.00 CNN naujienos.
- 8.30 "Iš pirmų rankų".
- 8.40 Filmas "Santa Barbara".
- 9.20 Filmas "Kelias į dangų".
- 17.35 Sveikatos apsaugos reforma.
- 18.00 "Mažučių gyvūnėlių parduotuvė".
- 18.25 "POP TV".
- 19.20 Žinios.
- 19.30 F. "Santa Barbara".
- 20.30 Sveikatos diagnostikos centras.
- 20.55 Sporto naujienos.
- 21.05 Filmas "Lozorius".
- 22.00 Žinios.
- 22.10 "Detektorius".
- 22.35 Pasaulio sportas.
- 23.00 "Iš pirmų rankų".
- 23.15 "Majamio policija".
- LNK TV
- 7.30 Ryto ratas.
- 9.00 Teleparduotuvė.
- 9.05 "Be namų negerai..."
- 9.50 "Stebuklai".
- 15.25 "Kritikas".

TELEVIZIJA

- 15.50 "...prieštarauk!"
- 16.50 Žaidimas "Taip. Ne".
- 17.40 "Vėjas gluosniuose".
- 18.05 F. "Be namų negerai..."
- 18.55 Teleparduotuvė.
- 19.00 "Stebuklai".
- 19.50 Telekazino.
- 20.00 Žinios.
- 20.20 Benny Hillo šou.
- 20.50 Telekazino.
- 21.00 F. "Mamos, žmonos ir meilužės".
- 22.00 Tangomanija.
- 22.25 Radijo šou.
- 23.00 Žinios.
- 23.15 "Byvis ir Tešlagalvis".
- BALTIJOS
- 8.30-17.50 BBC programa.
- 18.00 "Taip sukasi pasaulis".
- 19.00 F. "Berko dėsnis".
- 19.55 "Maski šou".
- 20.30 Filmas "Manuela".
- 21.00 Vaid. f.
- 22.55 "Dempsis ir Meikpis".
- 23.45 "Maski šou".
- 0.15-8.30 CNN programa.
- ANTRADIENIS, XI.5
- LIETUVOS
- 7.00 "Labas rytas".
- 9.00 "01... 02... 03".

- 17.00 Kalba 37-osios Skuodo-Mažeikių rinkimų apygardos kandidatai.
- 17.15 Kalba 46-osios Pakruojo-Joniškio rinkimų apygardos kandidatai.
- 17.30 Kalba 22-osios Pajūrio rinkimų apygardos kandidatai.
- 17.45 Kalba 14-osios Žaliakalnio rinkimų apygardos kandidatai.
- 18.00 Žinios.
- 18.10 Žinios rusų k.
- 18.20 Kalba 26-osios Nevėžio rinkimų apygardos kandidatai.
- 18.35 Kalba 48-osios Biržų-Kupiškio rinkimų apygardos kandidatai.
- 18.50 Kalba 43-osios Kėdainių rinkimų apygardos kandidatai.
- 19.05 Kalba 4-osios Žirmūnų rinkimų apygardos kandidatai.
- 19.20 Kalba 35-osios Plungės rinkimų apygardos kandidatai.
- 19.35 Animac. f.
- 20.00 "Mūsų namas".
- 20.10 Šoka konkurso "Aguonėlė" laureatai.
- 20.30 Panorama.
- 21.10 Sporto studija ir loterija

- "Perlas".
- 21.20 Filmas "Pavyk vaivorykštė".
- 22.15 "Ženkla".
- 22.45 Europos klubinių krepšinio komandų taurė. Pertraukioje - Vakarų žinios.
- TELE-3
- 8.00 CNN naujienos.
- 8.30 "Iš pirmų rankų".
- 8.40 "Santa Barbara".
- 9.20 Filmas "Kelias į dangų".
- 17.35 "Naujienos. Nuomonės".
- 18.00 "Mano mažasis ponis".
- 18.25 "Kalifornijos svajokliai".
- 18.55 "Žavūs ir drašūs".
- 19.20 Žinios.
- 19.30 "Santa Barbara".
- 20.30 "Kompiuterio stebuklai".
- 20.55 Sporto naujienos.
- 21.05 "Volkeris, Teksaso reindžeris".
- 22.00 Žinios.
- 22.10 Dok. f.
- 23.40 "Iš pirmų rankų".
- 23.50 "San Francisko gatvės".
- LNK TV
- 7.30 Ryto ratas.

- 9.00 Teleparduotuvė.
- 9.05 "Be namų negerai..."
- 9.50 "Stebuklai".
- 15.25 Holivudo žinios.
- 15.55 "Byvis ir Tešlagalvis".
- 16.20 "Pasimatymas".
- 16.50 Audrius Giržadas pristato.
- 17.40 Anim. f. "Vėjas gluosniuose".
- 18.05 "Be namų negerai..."
- 18.55 Teleparduotuvė.
- 19.00 "Stebuklai".
- 19.50 Telekazino.
- 20.00 Žinios.
- 20.20 Benny Hillo šou.
- 20.45 Telekazino.
- 20.50 "...prieštarauk!"
- 21.55 "Lietuvos ryto televizija".
- 22.30 Trys su puse.
- 23.00 Žinios.
- 23.15 "Byvis ir Tešlagalvis".
- BALTIJOS
- 8.30-17.50 BBC programa.
- 18.00 "Taip sukasi pasaulis".
- 19.00 "Karštos galvos".
- 20.00 "Viskas iš pradžių".
- 20.30 F. "Manuela".
- 21.00 "Pažintis".
- 21.30 Vaid. f.
- 23.15 F. "Berko dėsnis".
- 0.05-8.30 CNN programa.

Redaktorius
Algirdas PETRULIS

"Atgaivos" laikraščio redakcija
Vytauto g. 2, 4880 Kupiškis.
Tel. 51259

Redakcinė kolegija:

Ričerdas Kriovė, Povilas Narbutas,
Alė Markevičiūtė, Algirdas Petrusis,
Danutė Satkevičienė, Rima Šikšnienė.

Steigėjai ir leidėjai -

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), Lietuvos krikščionių demokratų partijos,
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Lietuvių tautininkų sąjungos
Lietuvos šaulių sąjungos Panevėžio rinktinės Kupiškio S. Lozoraičio kuopa
SL 2062. Užsakymo Nr. 2364. Spausdino UAB "Panevėžio litografija". Beržų g. 52, 5319 Panevėžys

Kupiškio
rajono
skyriai